
PLA DE TRANSICIÓ INFANTIL- PRIMÀRIA

CEIP RODRÍGUEZ
FORNOS

APROVACIÓ JUNY 2022

ÍNDIX:

1.	JUSTIFICACIÓ	3
2.	BASES LEGALS	5
3.	OBJECTIUS.....	7
4.	COMPOSICIÓ DE L'EQUIP DE TRANSICIÓ.....	8
5.	ACTUACIONS PROGRAMADES	12
6.	AVALUACIÓ DEL PLA DE TRANSICIÓ	15
7.	BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES LEGISLATIVES	16

1. JUSTIFICACIÓ

El nostre actual sistema educatiu obligatori s'estructura en etapes educatives diferents cadascuna d'elles amb identitat pròpia: Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària.

És important tindre en compte que s'inicia en l'etapa de primària l'escolaritat obligatòria, encara que la majoria de l'alumnat s'escolaritza als tres anys.

Aquestes etapes no hem d'entendre com a compartiments aïllats i inconnexos sinó com una forma lògica d'estructurar tot el procés educatiu que és un tot continu. El pas d'un període al següent esdevé sempre de manera gradual i en algun moment conviuen capacitats i limitacions de períodes cognitius.

L'alumnat que accedeix a 1r d'Educació Primària manté característiques psicològiques pròpies de l'alumnat d'Educació Infantil com l'egocentrisme i un desenvolupament cognitiu propi de l'estadi preoperatori, l'animisme , etc. Totes elles s'han de tenir en compte a l'hora de planificar la tasca docent.

El pas d'Educació Infantil a Educació Primària suposa un canvi significatiu:

Canvi de professorat: El professorat d'Educació Infantil roman 25 hores lectives amb el seu alumnat. Per contra en Educació Primària hi ha diversos especialistes de diferents àrees que imparteixen docència al grup a més del docent que imparteix les altres àrees, reduint-se per això el temps amb el tutor/a.

Canvi d'espais: Es passa d'una organització d'espais basada en la flexibilitat i distribuïda en zones com la zona de l'assemblea , la zona de treball en equips i els diferents racons, a una organització d'espais més rígida i fins i tot a la necessitat de desplaçar-se pel centre en algunes de les àrees (gimnàs, aula d'anglès, aula de música, informàtica, etc.).

Canvi en l'organització temporal: En Educació Infantil es caracteritza per la flexibilitat en la seva organització curricular . A la Comunitat Valenciana l'article 9 del Decret 38 /2008, respecte al temps en el segon cicle de l'educació infantil assenyala que

"la intervenció educativa escolar haurà d'orientar-se gradualment a la iniciació de l'adquisició de hàbits i rutines. El temps s'ha d'organitzar de manera que pugui donar resposta a les necessitats biològiques d'alimentació, d'higiene, de descans, de seguretat, de relació i de comunicació", entre altres. En Educació Primària l'horari curricular queda regulat a la Comunitat Valenciana en l'article 5.1 del Decret 108/2014, que estableix una clara assignació horària a cada àrea de coneixement, de manera que l'activitat docent s'ha d'ajustar a les sessions lectives previstes.

Canvi en els materials: Els materials d'Educació Infantil més manipulatius, més variats i més lúdics, mentre que en l'Educació Primària apareix un material curricular més especialitzat, consistent sobretot en llibres de text. En molts casos es dona el canvi d'un material socialitzat a un material propi de cada alumne/a que a vegades pot provocar diferències.

Canvi en la metodologia: En Educació Infantil els principis d'intervenció educativa fan referència a un enfocament més globalitzador i lúdic, despertant l'interès i la motivació, així com potenciant la creativitat i la socialització respectant els ritmes individuals de cada un. En Educació Primària en l'article 5.2 del Decret 108/2014 també assenyala l'adopció de metodologies de treballs interdisciplinars i orientats a projectes.

Canvi en el currículum: Es passa d'àmbits d'experiència en Educació Infantil a diverses àrees troncal, específiques i de lliure configuració.

Canvi en l'avaluació: Passant d'una avaluació sense caràcter de promoció ni qualificació a una avaluació amb caràcter de qualificació i promoció com en l'etapa d'Educació Primària.

Tots aquests canvis justifiquen la necessitat d'afavorir l'adaptació a l'Educació Primària. És imprescindible l'estreta relació i coordinació entre els docents que imparteixen l'etapa d'Infantil i el professorat que imparteix l'etapa de Primària (concretament amb el professorat de primer d'Educació Primària (tant tutors/res, com a especialistes) perquè l'alumnat visca la transició de forma seqüenciada, progressiva i coherent, minorant els canvis que es van a donar i les seues possibles repercussions.

Entre totes dues etapes els mecanismes de continuïtat han de ser de dos tipus:

- Continuitat horitzontal o conjunt de processos de coordinació entre el mateix cicle o nivell.
- Continuitat vertical que es produeix entre l'etapa d'EI i de EP.

2. BASES LEGALS

En el preàmbul del **Decret 38/ 2008** assenyala que és necessari que el segon cicle estiga en estreta coordinació amb el primer cicle de l'Educació Infantil, per seguir el procés iniciat, i amb el primer cicle de l'Educació Primària, perquè la transició entre ambdós etapes tinga elements de continuïtat. Aquesta coordinació en cap moment pot significar la supeditació de l'educació infantil a l'educació primària.

En l'article 8 del citat Decret, que estableix el currículum del segon cicle de l'EI a la Comunitat Valenciana, s'assenyala que aquesta coordinació assegurarà mecanismes de continuïtat en el procés educatiu de l'alumnat i facilitar l'adaptació del mateix a la transició d'un cicle a altre i d'una etapa a una altra i per això estaran pedagògicament coordinats.

En l'article 6.4 del **Decret 108/2014** assenyala que en l'etapa de primària es realitzaran tres sessions d'avaluació durant el curs, una per trimestre, a més d'una avaluació inicial durant el primer mes lectiu.

En l'article 6.5 del Decret 108/2014 es definix el contingut d'aquesta avaluació inicial, a on “es procedirà a l'anàlisi de les dades i informacions rebudes del tutor/a del curs anterior de l'alumnat...”.

- DECRET 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària. ROF.

- RESOLUCIÓ de 17 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle i Educació Primària durant el curs 2020-2021.

- RESOLUCIÓ de 29 de març de 2021, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'adaptació del currículum, les programacions didàctiques i els criteris d'avaluació, promoció i titulació durant el curs 2020-2021, davant la situació ocasionada per la Covid-19.

Directrius específiques per etapes o ensenyaments. Educació Infantil

L'adequació de les propostes pedagògiques, actives i globalitzades s'adaptarà a les circumstàncies concretes del grup-classe, prestant especial atenció a l'entorn social i familiar en què aquest s'insereix. Es tindran en compte factors com les característiques socials i econòmiques de les famílies, la seua actual situació respecte a les labors de conciliació de la vida familiar i laboral, les necessitats d'assessorament referides a les pautes de criança i cura, l'edat de l'alumnat i el seu moment evolutiu, entre altres aspectes. En el cas que es produïska alguna situació de confinament de l'alumnat d'una aula completa o de tot el centre, s'hauran d'organitzar activitats que, de manera no presencial, permeten mantindre el contacte amb l'alumnat a través dels seus pares, mares o tutors i tutores legals. L'avaluació en Educació Infantil té una evident funció formativa, sense caràcter de promoció ni de qualificació de l'alumnat, i tindrà en compte els processos de desenvolupament d'aquest. Al seu torn, possibilitarà l'anàlisi i la reflexió de la intervenció docent per a realitzar les adaptacions necessàries que permeten la preparació del curs pròxim. Els centres educatius, segons les seues circumstàncies, podran donar un tractament flexible a l'avaluació i adaptar els seus criteris d'avaluació previstos per a cada curs. Es reforçaran especialment les mesures de coordinació amb el primer cicle d'Educació Infantil, i la continuïtat entre el segon cicle i el primer curs d'Educació Primària. Caldrà adequar les actuacions del Pla de transició des del segon cicle d'Educació Infantil al primer curs de l'Educació Primària a les circumstàncies de l'alumnat a causa de la situació educativa viscuda durant el curs escolar actual. En el cas d'alumnat amb NESE per raó de discapacitat es mantindrà l'adequada coordinació entre els professionals de referència dels Centres d'Atenció Primerenca.

3. OBJECTIUS

- Facilitar l'adaptació o incorporació de l'alumnat d'una etapa educativa a una altra mitjançant un procés de adaptació progressiva i contínua.
 - Conèixer l'organització i funcionament del centre de Primària. Familiaritzar-se amb l'estructura del centre de Primària: espais i dependències.
 - Establir vincles amb l'alumnat de Primària, els docents i l'equip directiu.
 - Realitzar activitats que faciliten l'acostament al centre de l'alumnat i desenvolupen la seua confiança.
- Determinar procediments de coordinació entre els docents d'Educació Infantil i els que imparteixen docència en primer i segon d'Educació Primària.
- Elaborar els documents que es transfereixen d'una etapa a una altra o que s'elaboren per primera vegada per exigència normativa o per voluntat de l'equip de transició.
- Establir un calendari de reunions per intercanviar informació, completar o revisar documents i prendre decisions tant sobre el Pla de transició com sobre temes puntuals referits a algun alumne/a o grup.
- Orientar a les famílies de l'alumnat que s'incorpora a l'Educació Primària sobre les característiques noves més rellevants (àrees de coneixement, avaluació i promoció, etc.) de la nova etapa, transmetent seguretat de que hi ha una certa continuïtat entre les dues etapes.
- Orientar a tot el professorat d'Educació Primària, especialment als que imparteixen el primer curs d'aquesta etapa, sobre les normes del centre més convenientes per facilitar el canvi d'etapa d'aquest alumnat.
- Informar sobre l'alumnat i les seues característiques personals i d'aprenentatge que faciliten la seua adaptació.

4. COMPOSICIÓ DE L'EQUIP DE TRANSICIÓ

L'Equip de transició entre l'Etapa d'Educació Infantil i l'Educació Primària, serà:

- L'equip de cicle d'Educació Infantil (siguen tutors/res o no).
- L'equip docent de primer i segon d'Educació Primària .
- Mestres especialistes de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge.
- Orientadors/es del centre.
- Cap d'Estudis, com a coordinador/a.

5. CRITERIS BÀSICS EN L'ADQUISICIÓ DE LA LECTOESCRITURA I EN ELS CONCEPTES MATEMÀTICS

5.1. TREBALL DE LA LECTOESCRITURA

Se propone que el alumnado avance hacia la lectoescritura por su propia iniciativa. A través del juego y materiales a su alcance, adquirirán y desarrollarán recursos que facilitarán la adquisición de las capacidades de leer y escribir, a su ritmo.

En primer lugar se presentan **sonidos**, sin mostrar grafías. A base de *analizar* palabras que les resultan conocidas, como animales u objetos de uso frecuente, los niños acaban reconociendo los sonidos correspondientes a las letras empleadas en su lengua materna. La siguiente etapa hace hincapié en lo manipulativo y lo sensorial con todas las letras. En la etapa de infantil sólo se trabajan las letras mayúsculas, aunque en infantil 5 años se presentan las vocales en minúscula.

El proceso lector es progresivo respetando el ritmo de maduración e intereses del alumnado.

El treball de la consciència fonològica serà la base de l'inici de la lectoescritura en l'etapa d'infantil.

CONCIENCIA FONOLÓGICA

Es la habilidad para reflexionar y manipular de manera consciente segmentos del lenguaje oral.

Existen dos niveles de conciencia fonológica: la conciencia silábica y la conciencia fonémica.

- Conciencia silábica: Es la habilidad para reflexionar y manipular la sílaba de una palabra.
- Conciencia fonémica: Es la habilidad que permite reflexionar y manipular los fonemas que constituyen una palabra. El fonema es el sonido de una letra.

Estas habilidades se comenzarán a trabajar desde los 3 años.

A continuación mencionaremos las diferentes etapas donde vamos a ir desarrollando la conciencia fonológica.

Conciencia silábica:

- Segmentación silábica: Que el niño sea capaz de separar la palabra en sílabas y que luego pueda contar cuantas sílabas tiene. En general, este ejercicio se comienza con palabras de dos y tres sílabas.
- Reconocimiento de sílabas: Que el niño sea capaz de identificar la sílaba inicial, final y medial. Para comenzar con este nivel, se comienza con el reconocimiento de la sílaba inicial.
- Manipulación silábica: Es la habilidad de poder agregar, quitar o juntar sílabas para formar nuevas palabras.

Conciencia fonológica

- Reconocimiento de sonidos vocálicos: Reconocer qué vocales tiene la palabra al inicio, al final y al medio.
- Reconocimiento de sonidos consonánticos: Reconocer qué consonantes tiene la palabra al inicio, al final y al medio.
- Manipulación fonémica: Es la habilidad de poder agregar, quitar o juntar sonidos para formar nuevas palabras.
- Análisis y síntesis fonémica: Es la habilidad de formar una palabra a partir de sus sonidos.

La conciencia fonológica es una habilidad fundamental en el desarrollo de la lectura y escritura, por lo que es importante estimularla de manera adecuada en la etapa de educación infantil para evitar dificultades posteriores.

6. METODOLOGIA GENERAL I MATERIALS

6.1. MATERIALS

En el primer curs de primària s'utilitzarà el següent material bàsic:

- Llibreta de pauta
- Llapis nº 2
- Ceres de colors
- Utilitzen goma per a corregir els seus propis errors.

Cada alumne/a disposarà d'un estoig individual on tindrà el material d'ús freqüent (llapis, bicolor, goma, maquina i ceres fines) que guardarà en la seua pròpia taula.

La resta de material d'ús menys freqüent (cola, tisores...) s'emmagatzemarà en caixes individuals, col·locades sobre prestatges i seran de fàcil accés. Tot això per a potenciar l'autonomia de l'alumnat en la realització de les seues tasques.

6.2 PROGRAMACIÓ

Es potenciarà l'aprenentatge mitjançant projectes d'investigació tant de manera individual com per equips.

6.3. AVALUACIÓ

Concedir major pes a l'observació directa, valorant el treball diari i la correcta presentació de tasques. Es valorarà l'esforç i l'actitud de l'alumnat.

7. ACTUACIONS PROGRAMADES

ACTUACIONS	RESPONSABLES	TEMPORALITZACIÓ
ACTUACIONS EN L'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL CENTRE		
1. Adjudicació de tutories en primer a docents definitius al centre sempre que siga possible.	Equip Directiu	Setembre
2. Tutorització de xiquets/es primària a infantil.	Tutors/res	Setembre-octubre
3. Possibilitat de que el professorat de primer de primària faça suport a infantil al tercer trimestre.	Direcció d'estudis	Tercer trimestre
4. Elaboració d'una prova de nivell al finalitzar 5 anys.	Tutors/res de 5 anys	Tercer trimestre
5. Avaluar a l'alumnat amb possibles necessitats específiques de support educatiu.	Orientadores	Tercer trimestre
ACTUACIONS AMB L'ALUMNAT		
6. Recepció de l'alumnat de primer per part de les mestres d'infantil del curs passat.	Tutores 5INF del curs anterior i 1PRI	Setembre
7. El temps d'esplai esmorzar a l'aula les primeres setmanes de primer.	Tutors/res	Setembre

8. Visites programades a les instal·lacions de primària.	Tutors/res i Cap d'Estudis	Tercer trimestre juny
9. Visita a les aules de primària.	Tutors/res	Tercer trimestre
10. Esmorzar de germanor entre l'alumnat de 5 anys i l'alumnat de 1r. Activitats lúdiques al pati.	Tutors/res	Tercer trimestre
11. Cerimònia d'acollida de l'alumnat d'Educació Infantil per l'alumnat de 1r d'Educació Primària. Intercanvi musical 5INF-1PRI	Mestre i mestra de música	juny
12. "Comptem la nostra experiència". Dos/tres alumnes/as en representació de cada classe de 1r curs visiten les aules de 5anys en companyia dels seus tutors/res per a explicar a l'alumnat de 5 anys les seues vivències; com treballen, quins llocs han visitat, quina àrea els agrada més, quines coses han après.	Tutors/res	Tercer trimestre
13. Graduació de 5INF.	Tutors/res	juny
ACTUACIONS AMB EL PROFESSORAT		
14. Reunió de l'equip de transició.	Direcció d'estudis	abril
15. Reunió entre el professorat de 5 anys i el professorat del primer de primària per traspassar informació de l'alumnat.	Direcció d'estudis	setembre

16. Reunió per agrupaments de 1PRI	Equip docent/Orientadora	Juny
ACTUACIONS AMB LES FAMÍLIES		
17. Reunió d'orientació amb les famílies de 5 anys	Orientadores	Juny
ACTUACIONS EN LA METODOLOGIA I DISTRIBUCIÓ DELS ESPAIS		
18. Col·locació de les taules de l'alumnat en agrupaments flexibles	Tutors/res de primer	Tot el curs
19. Definir la metodologia de lectoescriptura i de conceptes matemàtics.	Equip de transició	Juny-setembre
20. Continuar amb l'assemblea d'aula al menys una vegada a la setmana.	Tutors/res de primer	Primer trimestre

8. AVALUACIÓ DEL PLA DE TRANSICIÓ

INDICADORS	1	2	3	4
S'han realitzat les actuacions previstes amb l'alumnat				
S'han realitzat les actuacions previstes per al professorat				
S'han realitzat les actuacions previstes amb les famílies				
En 1PRI continuen el agrupament per grups.				
En 1PRI es fan assemblees.				
En 1 PRI es fa un període d'adaptació on es mante en part l'estructura organitzativa i metodològica d'infantil.				

1. BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES LEGISLATIVES

- LOMCE Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa
- Decret 38 /2008, de 28 de març, del Consell, pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana (DOCV 03/04/2008)
- Decret 108/2014 de 4 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l' Educació Primària a la Comunitat Valenciana.
- Ordre 89/2014 de 9 de desembre, per la que s'establixen els documents oficials d'avaluació en l'etapa d'educació primària.
- DECRET 88/2017, per el que es modifica el Decret 108/2014